Handelsnytt.

Nr. 4. 10. november 1944.

Siden vårt forrige nummer har forretningsstanden på mange områder vært gjenstand for særlig forkjærlighet fra makthaverne. Det har vært en haglskur med skjemaer av alle slags og Norges Handelsforbund med underavdelinger har på forskjellig vis søkt å gi det et skinn av at oppgavene skal tjene standens faglige interesser. Men forretningsstanden lar seg ikke så lett føre bak lyset. Lister over arbeidskraft, utstyr og maskiner skal bare danne grunnlaget for stengning og utskrivning, og kontingentkravene sendes bare ut for å skaffe de nye forbund driftsmidler for ødeleggelse av forretningslivet. Den overveiende del av forretningsstanden har i de siste måneder vist en beundringsverdig motstandskraft og helt neglisjert de mange henvendelser, tross temmelig kraftige trusler. Men hjemmefronten må i krigens siste fase også kreve denne faste holdning opprettholdt og vi innvarsler med dette nummer at kampen må skjerpes utterligere.

Loven om Norges Næringssamband.

Om Norges Næringssamband som ble opprettet ved Næringsdepartementets beslutning av 1/5-1943, er først nå - 7/9-1944 - utferdiget en egen lov. Vi skal ikke undergi loven noen kritisk, juridisk bedømmelse, men bare feste oppmerksomheten ved de sentrale bestemmelser om nyordningen i organisasjonslivet.

Tillitsvervene. I lovens § 14 bestemmes: "Næringsdepartementet kan pålegge medlem av næringsgruppe å ta mot verv som tillitsmann innen næringsgruppe, undergruppe og underavdeling av denne." Bortsett fra at det her kommer i "lov"s form er dette ikke nytt. Vi har tidligere presisert at ingen god norsk forretningsmann, selv om han søkes overtalt eller truet, må ta imot eller bli sittende i tillitsverv. Ifølge Økonomisk Revue har Handelsforbundet sendt ut en korrigert liste over fylkestillitsmenn pr. 15/9-1944. Listen ser slik ut:
Østfold: Kjøpmann H.F. Christoffersen, Moss. Vestfold: Grosserer Hammelov-Berg, Tønsberg. Akershus og Oslo: Grosserer Gunder H. Moe, Kr. Augustsgt. 19. Hedmark: Kjøpmann Helfred Røed, Brumunddal. Oppland: Kjøpmann Nils Røstad, Gjøvik. Buskerud: Kontorsjef Hans E. Holthgaard, Drammen. Telemark: Herr Daniel M. Gebsen, Porsgrunn. Aust-Agder og Vest-Agder: Foreløpig ingen. I særlig viktige saker kan man henvende seg til herr Theodor Hanisch, Kristiansand S. Rogaland: Kjøpmann Knud H. Robberstad, Stavanger. Bergen og Hordaland: Disponent John Pedersen, Bergen. Sogn og Fjordane: Handelsmann Kåre Nyheim, Tredal, Sogn. Møre og Romsdal: Disponent Lorentz Lossius jr., Kristiansund N. Sør-Trøndelag: Disponent Sigm. Mostad, Trondheim. Nord-Trøndelag: Kjøpmann Johs. Aadde, Steinkjer. Nordland: Disponent Thormod Christensen, Bodø. Troms: Grosserer Ole Thyholdt, Tromsø. Finnmark: Agent Hans Isbensen, Vadsø.

Parolen er fremdeles: Ingen påtar seg under noen omstendighet verv i nyordnede organisasjoner. Likegyldig om de nevnte personer er medlemmer av NS eller de av private grunner lakter å bryte denne parole, så må ingen delta i noesomhelst organisasjonsmessig samarbeide med disse forretningsmenn.

Avkrevning av opplysninger. I den nye lovs § 20 bestemmes: "Medlem av næringsgruppe plikter å gi Norges Næringssamband eller næringsgruppe eller den som de gir fullmakt til enhver opplysning de krever for å gjennomføre sine oppgaver etter lov eller vedtekter."

Forretningsstanden er gjennomgående fullt på det rene med at skjemaer til arbeidskontorene, Handelsforbundet eller Næringssambandet ikke under noen omstendighet skal besvares når det dreier seg om arbeidsinnsats eller stengning. Men kravet går nå langt videre. Forretnings-

den ønsker imidlertid ikke noen nyordnede mellomledd mellom departement og bedriftene. Standen selv må derfor ikke medvirke til å skape en saklig basis for slike mellomledd, uansett hvilke motiver som rent faglig sett ligger bak loven. Parolen er klar: "Ingen må besvare forespørsler eller utfylle skjemaer av noen art."

Kontingenten. Den nye lov og Næringssambandet har også endel bestemmelser om kontingentinnkrevningen. Det er tydelig at lovmakerne har tatt for seg de mange reelle og formelle innvendinger mot kontingentkravene og punkt for punkt har søkt å lappe på tidligere svakheter.

Vi anser det ikke nødvendig å minne om Handelsforbundets forskjellige forsøk på å få kontingenten inn. Kravet i 1943 ble av nasjonale forretningsmenn avvist med den begrunnelse at man hadde betalt før - eller uten begrunnelse. Kravet ble da også frafalt samtidig som forbundet begynte å innkreve ny kontingent for 1944. De nye krav ble også lagt til side eller det ble innvendt fra forretningsstanden at de savnet lovhjemmel. Næringssambandet fant da ut at det måtte ha en ny lov som fastsetter den nye strenge kontingentplikt samtidig som de eldre lover, som de utsendte krav bygget på, ble opphevet da de ikke førte frem. Konsekvensen av alt dette må fornuftigvis bli at det må utsendes nye krav som bygger på den nye lov.

Når så endelig nye krav blir utsendt - og selvfølgelig ikke blir betalt - skal kontingenten ifølge § 16 kunne drives inn som for skatter bestemt. Det høres greit ut - nå vet man iallfall hva man risikerer - men det er bare den hake ved saken at Handelsforbundet ikke kan fortelle vedkommende pantefullmektig eller annen skatteinndriver hva der skal drives inn. Etter Næringssambandets kontingentsystem skal de handlende selv beregne kontingenten i forhold til sin omsetning. Men like så litt som kontingent skal betales må der overhodet foretas noen beregning selv ikke til internt bruk. Så lenge beregning ikke er foretatt, foreligger det rettslig sett intet krav, som det kan pantes for. Men det er mulig at det vil bli forsøkt skjønnsmessig ligning. Parolen er også da klar: "Ingen betaler frivillig, men lar det gå til inndrivelse etter lovens § 16 og enhver skjønnsmessig ansettelse påankes."

Denne gang er det ikke noe behov for å gå til deponering, som det tidligere er gitt anvisning på.

Industribedrifter og næringsdrivende innen andre næringsgrupper som er tvangsorganisert under Næringssambandet, har fulgt og vil følge den samme konsekvente linje. Forsikringsselskapene har allerede påanket utpantningen i sin bransje.

Den nasjonale arbeidsinnsats.

Vi har i tidligere nummere nærmere gjort utførlig rede for de fremgangsmåter arbeidskontorene har anvendt overfor forretningsstanden, spesielt i Oslo, for å få nye oppgaver over personalet, og det ble gitt direktiver om at ingen registreringsskjemaer måtte utfylles. Det er meget som tyder på at arbeidsmyndighetene har forlatt metoden med å forlange disse skjemaer utfylt og prøver å lokke med nye skjemaer som gir et skinn av at man vil vareta bedriftenes livsviktige interesser. Vi gjengir nedenstående opprop hentet fra en større oversikt:

"I disse dager har en rekke bedrifter ogetater fått en meddelelse fra Reichskommissar om at vedk. bedrift som ansees livsviktig skal fylle ut et skjema med navn og data for alle som tilhører årsklasse 1924 for at Reichskommissar kan sørge for at disse ikke blir utskrevet. Denne negative registrering tyder på at det forestår utskrivning av årsklasse 1924. Henvendelsen kan se besnærende ut, men den må ikke besvares. Myndighetene kan ved disse oppgaver skaffe seg oversikt over hvor mange eldre det må skaffes for å erstatte de unge, og dette vil lette makthavernes registreringsforsøk. Blir endel årsklasser utskilte, vanskeliggjør dette situasjonen for de andre. - Krigs- og livsviktige bedrifter

må ikke søke å skaffe seg generell fritagelse for sine funksjonærer, men oppta arbeidet med å anke og søke å få hver enkelt fritatt. De mange anker vil skaffe registreringen masse arbeid. Parolen er: Ingen spørsmål om registrering til nasjonal arbeidsinnsats besvares. Intet skjema fylles ut. Gjør felles front mot registreringen."

Ansvarsprinsippet i Praksis.

Sjefen for 1. Import-lisenskontor, Strøm, sekretæren hos minister Whist, Strand, og kontorsjef Hestnes i Næringsdepartementet ble nylig suspendert og arrestert for en større svartebørsaffære. I Aftenposten 25/10-1944 stod det om en uheldig tobakksdyrker som hadde mottatt for kr. 25.000 i forskudd, men ikke greide å levere planter for mere enn kr. 1000. Det viser seg at den "uheldige" er kontorsjef Thorbjørn Paulsen i Norges Handelsforbund, som forleden måtte avbryte et viktig møte om "mangelvarer" da kriminalpolitiet kom for å hente ham. Kontrollør Johnsen ved tekstil- og lærkontoret som har hatt kontrollen av strømpe- og merkebeholdninger i Oslo, er også blitt arrestert for svartebørs. Prisdirektør Lars Bjorheim som flere ganger uten hell har prøvet å "drikke seg ut" av både partiet og direktoratet, har nå forsynt seg med kr. 30000 av et av de fond som Prisdirektoratet har opprettet i prisutjevningsøyemed. Hagelin, som alltid tidligere har opptrådt som redningsmann, fungerer ikke lenger - og hva da med herr Bjorheim?

Vi gjengir nedenfor et opprop om forhold som angår forretningsstanden og konkluderer med viktige paroler om de saker som er nevnt foran:

Fra H.L. (Hjemmefrontens Ledelse):

S L Å D E T N E D !

Norges Næringssamband er nylig blitt opprettet ved en quisling-"lov" av den vanlige sorten, som skal gjelde "uten hensyn til Grunnlovens bestemmelser". Forræderne er ute med nye knep. Sambandet skal drive næringsgruppene inn under full nazifisering: Bøndene, fiskerne, håndverkerne, industrien, handelen, skipsfarten, transporten, bankene, forsikringsvesen, hotellvirksomheten.

Vi kjenner til hensikten med slike samband. De skal gjøre folket til et effektivt og lydig redskap i nazistenes hender. Slik som i Tyskland! Der er arbeidslysten stor nok, og satt inn i en retning som bærer hodestups i avgrunnen.

Sambandet er et rent NS-tiltak som legger makten over næringslivet i hendene på en liten klikk av forrædere som hele folket mistror og foraakter. Derfor skal dette lumske forsøket slåes ned! Enhver sann nordmann nekter å godta noe medlemsskap i bransjeorganisasjon eller forbund under Norges Næringssamband!

Det er nå mer enn to år siden Quisling gjorde sitt første forgjeves sambandsforsøk, med lærerne. Han brukte de hardeste midler og fikk hjelp av tyskerne - vi husker Kirkenesferdan. Men han knekket ikke motstanden!

Næringssambandet skal skaffe quislingene veldige summer gjennom kontingenten. Men først og fremst skal det brukes til å registrere arbeidskraften i de forskjellige yrker til innsats på fiendens side. Tyskerne trenger folk til krigen og til sine krigsviktige tiltak. Quisling lurer stadig på en anledning til å mobilisere de beste årsklasser. Den hissige propagandaen i forbindelse med begivenhetene i Nord-Norge viser hva han sikter imot. Mobiliseringstrusselen er i øyeblikket farligere enn noensinne.

Vår ungdom har nylig vist hvordan quislingenes planer skal slåes ned. Av de 80 tusen i alderen 21-23 år som ble innkalt i vår, har makthaverne bare fått tak i 300 mann hittil! Den sikre kurs som ungdommen har holdt, forplikter alle nordmenn til å ta like klart standpunkt. Ingen

skal våge å svike den! Heimefronten kreger at de grupper som rammes av den nye lov, yter like hensynsløs motstand som andre grupper før dem, og viser samme ranke holdning som vår ungdom.

Nå gjelder det disiplin fremfor alt. Gitt ordre skal følges uansett personlige ofre! I situasjonen idag skal hver mann kjenne at han er under oppsikt, og den som ikke følger parole, skal stemples som sviker mot sin stand og mot sitt land! Samhold er det beste vern og det skarpeste våpen vi har - idag som før.

PAROLER SOM SKAL FØLGES:

1. Ingen svarer på brev fra eller sender brev til Sambandet eller underavdelinger.

2. En unngår å la sin bedrift registrere, og nekter og hindrer all registrering av arbeidere og funksjonærer i bedriften.

3. En betaler ikke kontingent, men legger alle krav om innbetaling til side og lar sgg heller pante.

4. Ingen tar imot varv eller stilling i Sambandet.

Forøvrig gjelder følgende: Søk råd på rette sted! Sørg for økonomisk støtte til dem som kommer i vanskeligheter under kampen!

VÆR STERK! GJØR ANDRE STERKE!

Send "Handelsnytt" videre til gode norske forretningsmenn. Vi må være utrettelige i vår motstand. Situasjonen er etterhvert helt avklaret og alle kjenner nå vel til hvilke tiltak og institusjoner vi bekjemper og hvorfor vi bekjemper dem.

VÆR STERK! GJØR ANDRE STERKE!